

Provincie Noord-Brabant

Programmering Mobiliteit 2027-2046

Themadag 25 september 2026

Inhoudsopgave

1. Context programmering

2. Opbouw programmering

3. Kernboodschap

**4. Inzoomen op onderdelen
die nog geregeld moeten
worden**

5. Samenvatting

1. Context programmering

1. Context programmering

De programmering mobiliteit

- Is een aanvulling op de S&V-documenten met:
 - Expliciete koppeling van inhoud en met financiële middelen;
 - Langere doorkijk van 20 jaar vooruit;
 - Inzicht in zowel de lopende als de geplande projecten en opgaven gedekt uit de reserves;
 - Toelichting op inhoudelijke en financiële mutaties bij de 2^e burap.
- Heeft als vertrekpunt het beleidskader mobiliteit Koers 2030 en de bijbehorende uitvoeringsagenda's.
- Is in continue ontwikkeling.
- Is inclusief de voorgestelde begrotingswijzigingen van BURAP-II 2026 (= basis voor begroting 2027).
- Voor Mobiliteit de invulling van de voortgangsrapportage; vanaf volgend jaar onderdeel van deze cyclus

Context programmering

Wat willen we? Onze ambities?

ONZE AMBITIES

We gaan voor een
**samenhangend
mobiliteitssysteem**

We gaan voor
veilige mobiliteit

We gaan voor
**schone, stille en
gezonde mobiliteit**

We gaan voor
**mobiliteit voor
iedereen**

We gaan voor een
**robuust en betrouwbaar
mobiliteitssysteem**

HET MOBILITEITSSYSTEEM VAN DE TOEKOMST VRAAGT OM EEN OMSLAG IN DENKEN EN HANDELEN

Een omslag in denken en handelen is een transitie die tijd vergt. We hebben de afgelopen jaren de eerste stappen gezet op dat transitiepad. Zo wordt er op allerlei vlakken geëxperimenteerd. Denk aan pilots op gebied van Mobiliteit als Dienst, de realisatie van snelfietsroutes en uitrol van de werkgeversaanpak in Brabant. Om de mobiliteitstransitie te versnellen en in de praktijk te brengen, maken we consequenter en systematischer keuzes. Door afstand te nemen van bestaande gewoontes en nieuwe kansen te benutten.

Context programmering

Hoe hebben we dat vastgelegd? Beleidskader Mobiliteit

- November 2020 vastgesteld in PS
- Uitwerking van Brabantse Omgevingsvisie
- Verbindt beleidsvisies o.a. KOPI, BVVP en Gedeelde Mobiliteit
- Oog voor balans tussen:

Regionale opgaven /
Gebiedsgericht
werken (programma 09)

Gedeelde
diensten
(programma 08)

Basis op orde
(programma 08)

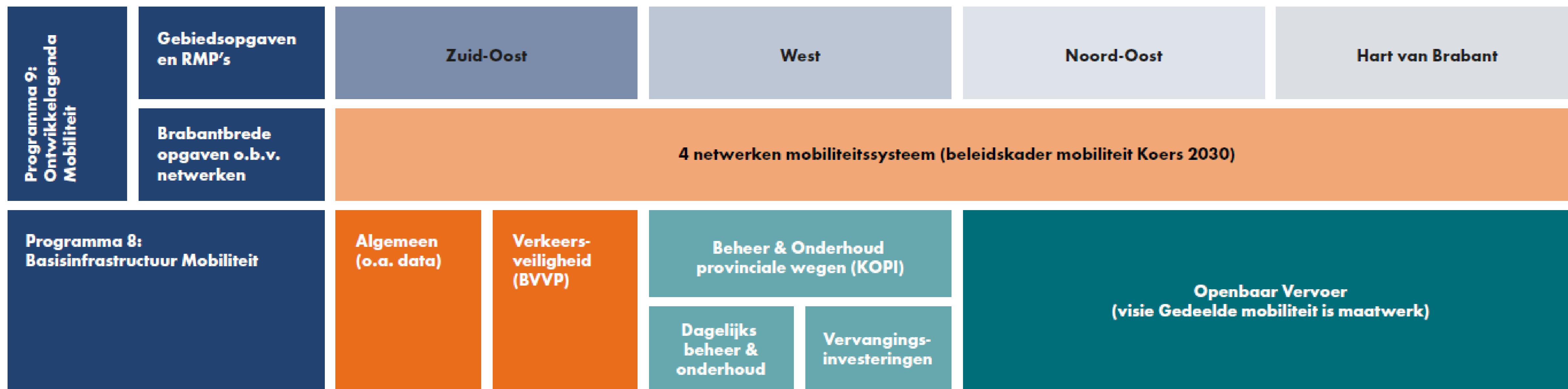
2. Opbouw programmering

Opbouw programmering

De programmering mobiliteit is opgebouwd aan de hand van de begrotingsindeling:

- **Programma 08 Basisinfrastructuur mobiliteit:**
 - Wettelijke basistaken zoals onderhoud provinciale wegen, OV-concessies en verkeersveiligheid ('Basis op orde');
 - 'Gedeelde diensten' zoals Brabantbrede samenwerking op het gebied van verkeersmanagement en data- en digitalisering;
 - Op basis van uitvoeringsagenda's Kwaliteit Onderhoud Provinciale Infrastructuur (KOPI), gedeelde mobiliteit is maatwerk, Brabants Verkeersveiligheidsplan (BVVP) en Samenwerkingsovereenkomst Mobiliteit Brabantstad;
 - Uitgangspunt: structurele financiële borging (inclusief indexatie).
- **Programma 09 Ontwikkelagenda mobiliteit:**
 - Doorontwikkeling Brabants mobiliteitssysteem;
 - Op basis van ambities uit het beleidskader mobiliteit Koers 2030;
 - Vertrekpunt zijn de 4 netwerken: OV-netwerk, wegennet, hoofdfietsnetwerk en goederencorridor;
 - Verkeersveiligheid is hierbij randvoorwaardelijk;
 - Komen samen in integrale gebiedsopgaven / mobiliteitspakketten.

Opbouw programmering

3. Kernboodschap

Kernboodschap programmering

- Investerings in de doorontwikkeling van het Brabantse mobiliteitssysteem zijn keihard nodig om:
 - De autonome groei (o.a. demografie en economische groei) op te kunnen vangen;
 - De ambities van de verstedelijkings- en woningbouwopgave mogelijk te maken;
 - Brabant leefbaar te houden;
 - De impact van het stopzetten van een aantal rijksinfraprojecten op te vangen;
 - De groei van de Brainportregio te kunnen faciliteren.
- Deze ambities (o.a. ontwikkelperspectief NOVEX stedelijk Brabant, Toekomstbeeld OV 2040 en Brabants Toekomstbeeld Fiets) kosten miljarden en niet alles is mogelijk.
- Dat betekent dat er voortdurend keuzes nodig zijn.

Kernboodschap programmering

- Er zijn een aantal uitdagingen:
 - Door de Herprioritering Mobiliteitsfonds door Rijk ligt een groot aantal rijksinfraprojecten stil;
 - Zorgen om (termijn van) realiseerbaarheid van een aantal provinciale infraprojecten;
 - Projecten worden omvangrijker, complexer en kennen grotere onderlinge samenhang;
 - (Infrastructurele) projecten duurder o.a. door stikstofproblematiek en marktspanningen;
 - De extra noodzaak van mobiliteitstransitie en verstedelijking legt grote (financiële) druk op het OV, zowel qua investeringen als qua exploitatie;
 - Nog altijd te hoog aantal (dodelijke) verkeersslachtoffers in Brabant;
 - Situatie Rijksoverheid geeft onzekerheid;
 - Netcongestie.
- Daarvoor zijn o.a. al de volgende belangrijke stappen gezet:
 - Extra middelen bij PPN 2026 voor compensatie SOV-risico en eerste stap in groei OV Zuidoost;
 - Extra investeringen in de Brainportregio via afspraken Brainportdeal en convenant Beethoven;
 - We hebben een sterke basis gelegd middels de MMMP's met de inzet van provinciale middelen.
- Maar de volgende zaken moeten de komende tijd nog geregeld worden:
 - Herijking KOPI: extra structurele middelen voor basistaak Beheer en onderhoud provinciale wegen;
 - OV-exploitatie: exploitatiemiddelen voor Brainportlijnen;
 - Doorontwikkeling mobiliteitssysteem: nieuwe middelen nodig bovenop nu meerjarig beschikbaar is om doorontwikkelen mobiliteitssysteem mogelijk te maken in nieuwe bestuursperiode.

4. Inzoomen op onderwerpen die nog geregeld moeten worden

Onderdelen uit de programmering

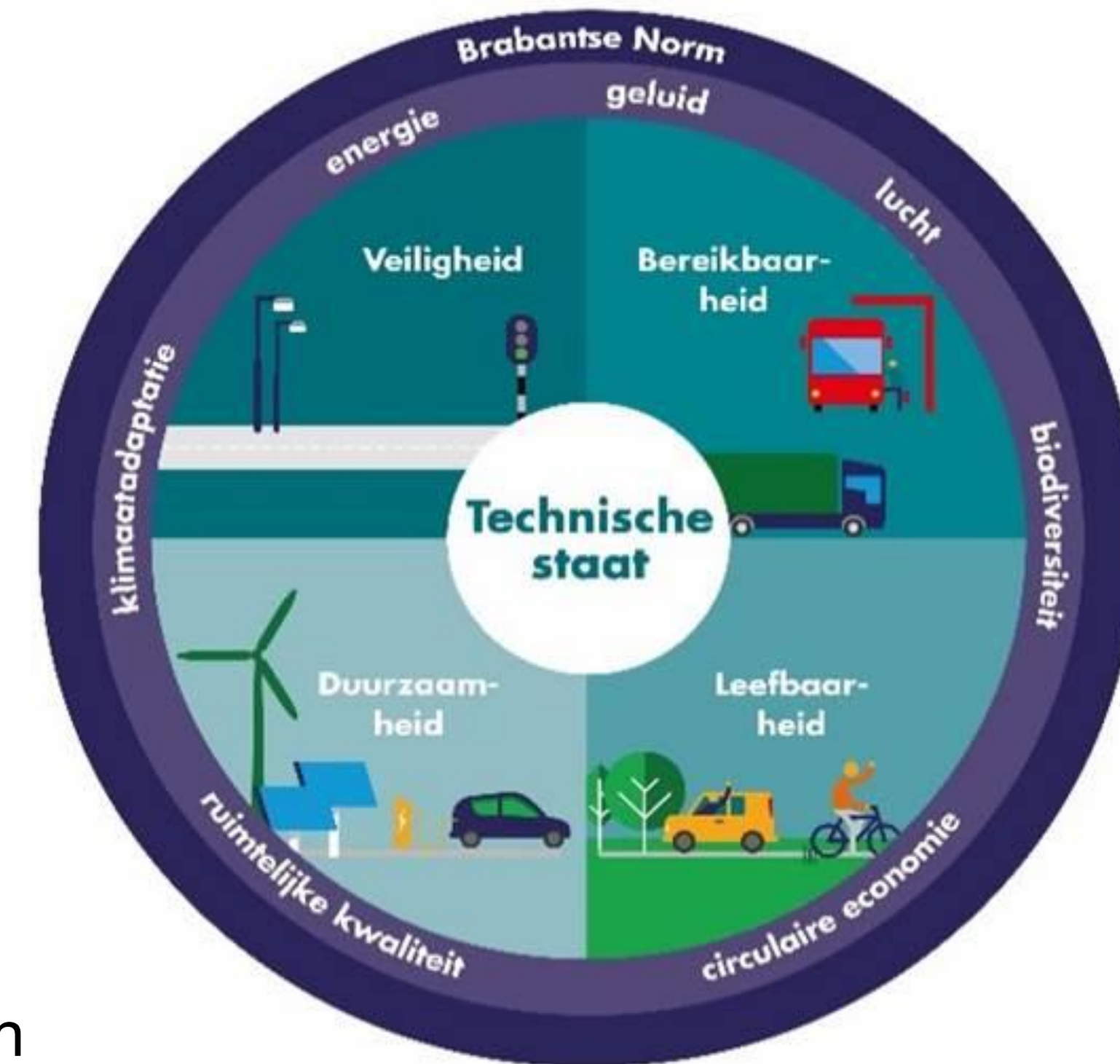
Herijking KOPI

Wat:

- Instandhouding (investeringen)
 - Groot onderhoud en vervanging
- Beschikbaarheid (exploitatie)
 - Dagelijks beheer & onderhoud
 - Incidenteel onderhoud
 - Gladheidsbestrijding
 - Incidentmanagement

Beleid:

- Kwaliteitsnota Onderhoud Provinciale Infrastructuur
 - Huidige KOPI: 2023-2027
 - Herijking: 2028-2031
- Vanwege vertragingen reconstructies eerder uitgangspunt werk-met-werk losgelaten om achterstallig onderhoud te voorkomen
- Minimaal Kwaliteitsniveau B (CROW) nodig voor:
 - Voorkomen verkeersonveilige situaties a.g.v. staat van onderhoud
 - Voorkomen kapitaalvernietiging
 - Laagste kosten totale levensduur (Life Cycle Costs)

Onderdelen uit de programmering

Herijking KOPI

Financieel:

Uitgangspunt is structurele taak met structurele financiering

Instandhouding:

- Tekort € 15 mln. per jaar door o.a.:
 - Ouderdom areaal
 - Opwaardering en uitbreiding areaal
 - Marktspanning
- Teruggebracht naar € 10 mln. per jaar door:
 - Borging indexatie
 - Overdracht wegen
 - Anders werken (o.a. Waardegedreven Onderhoud)
- Bij keuze handhaven kwaliteitsniveau B minimaal € 10 mln. per jaar nodig

Beschikbaarheid:

- Structureel tekort (inmiddels € 4,5 mln. per jaar) door:
 - Klimaat (gladheidsbestrijding, vorst- en hitteschade, droogte en extreme regenval)
 - Toename incidenten en calamiteiten
 - Opgelopen marktspanningen

Proces:

- Statenmededeling najaar
- Besluit door nieuw college

Onderdelen uit de programmering

OV-exploitatie

Ontwikkelingen	2026	2027	2028	2029	2030 e.v.
Rijksmiddelen Motie Bikker t.b.v. groei aanbod	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
Bestuursakkoordmiddelen (PPN 2025)	-	3,0	-	-	-
Groei Zuidoost (PPN 2026)			3,0	3,0	3,0
Compensatie SOV (PPN 2026)	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
Extra beschikbaar	24,0	27,0	27,0	27,0	27,0
Concessie West (gedekt via extra middelen knelpuntenbuffer)	-	-	-	-	-
Concessie Oost: behoud huidig aanbod	-	2,75	2,75	2,75	2,75
Concessie Oost: groei aanbod	-	3,5	3,5	3,5	3,5
Concessie Zuidoost: behoud huidig aanbod	-	-	-	2,75	2,75
Concessie Zuidoost: (beperkte) groei aanbod *	-	-	-	3,5	3,5
Compensatie SOV	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
Totaal nodig	15,0	21,25	21,25	27,5	27,5
Verschil	9,0	5,75	5,75	-/- 0,5	-/- 0,5

* *exclusief exploitatie Brainportlijnen*

Onderdelen uit de programmering

OV-exploitate

Wat:

- OV-concessies via langlopende contracten
- Transitie naar gedeelde mobiliteit:
 - Groei OV-aanbod via aanbesteding nieuwe OV-concessies
 - Bravoflex als aanvulling

Beleid:

- OV-visie 'Gedeelde mobiliteit is maatwerk'

Financieel:

- Uitgangspunt is structurele taak met structurele financiering
- Volledige indexatie bij PPN 2025
- Stevige financiële basis
- Grotendeels op meerjarige begroting geraamd
- Deels via reserve OV
 - Faciliteren groei
 - Vergroten flexibiliteit
 - Rijksmiddelen motie Bikker en aanvullende middelen

Onderdelen uit de programmering

OV-exploitatie

Ontwikkelingen:

- Sterke groei van het OV-aanbod via de nieuwe concessies (nieuwe concessie West en Bravoflex gestart, start nieuwe concessie Oost eind 2026 en start aanbesteding Zuidoost)
- Veranderend reizigerspatroon, verstedelijkings- en woningbouwopgave, ontwikkeling Brainportregio
- Personeelskrapte bij vervoerders afgenomen
- Steeds meer posities in busremises vanwege borgen continuïteit en netcongestie
- Effect investeringen OV-infrastructuur op OV-exploitatie
- Autonoom OV

Brainportlijnen:

- OV-exploitatie Brainportlijnen nog niet geregeld:
 - € 6 mln. per jaar voor Zuidoost via Statenvoorstel i.v.m. start aanbesteding (PS-behandeling oktober 2026)
 - € 4 mln. per jaar voor Oost via nieuw Bestuursakkoord en/of Rijksfinanciering (lobby richting BO-MIRT)

Onderdelen uit de programmering

Doorontwikkeling mobiliteitssysteem

Wat:

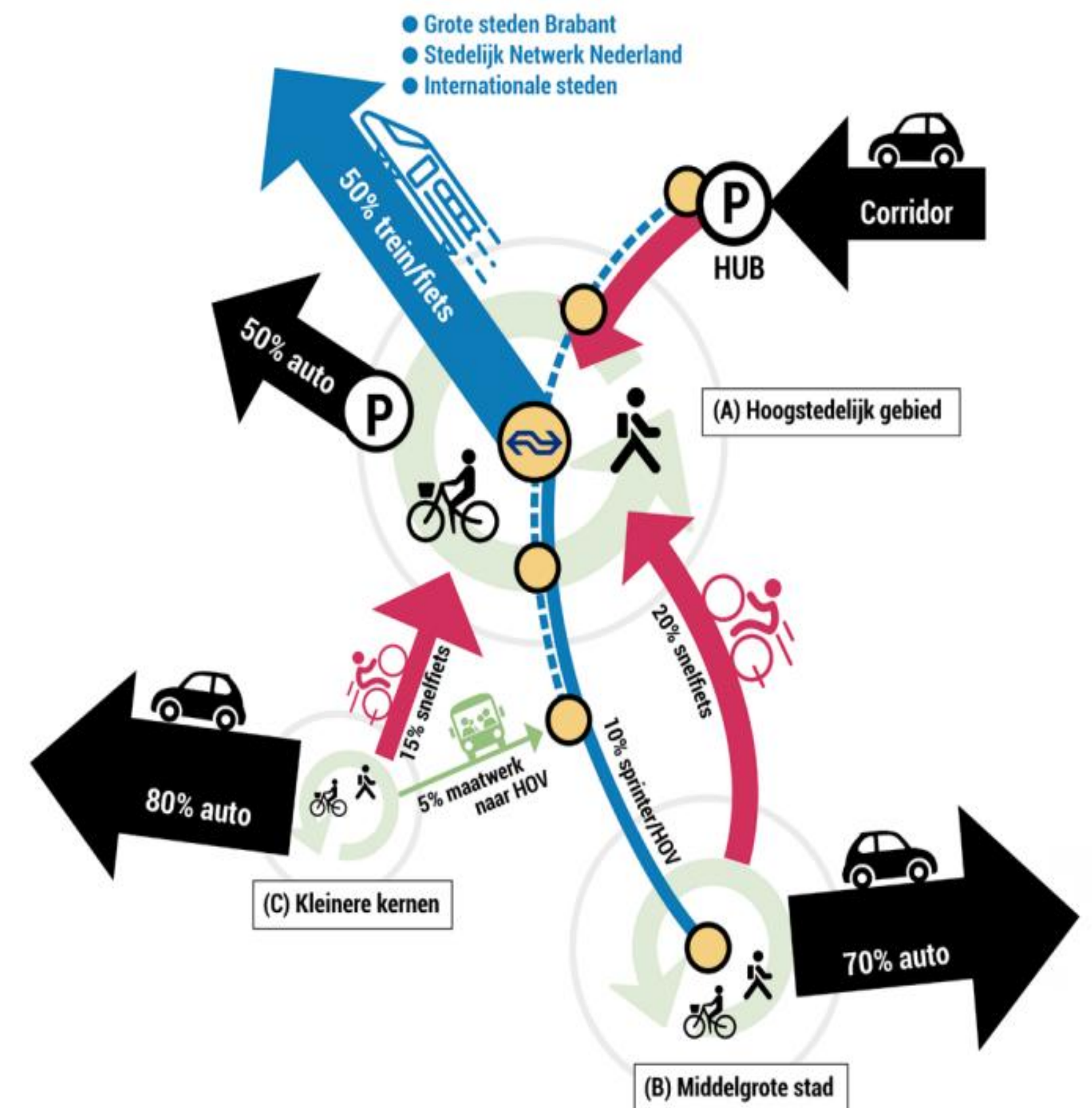
- Doorontwikkeling van het Brabants mobiliteitssysteem
- Aan de hand van vier netwerken: OV-netwerk, wegennet, hoofdfietsnetwerk, goederencorridors
- In onderlinge samenhang

Beleid:

- Beleidskader Mobiliteit Koers 2030
- Uitgewerkt naar o.a. ontwikkelperspectief NOVEX Stedelijk Brabant, Toekomstbeeld OV 2040 en Brabants Toekomstbeeld Fiets

Financieel:

- Reserve Verkeer & Vervoer: € 36 mln per jaar structureel
- Reserve Spaar- & Investeringsfonds (SIF): € 68 mln per jaar t/m 2030
- Via Bestuursakkoord SIF met 4 jaar verlengd t/m 2034

Onderdelen uit de programmering

Doorontwikkeling mobiliteitssysteem

Ontwikkelingen:

- Druk op het mobiliteitssysteem neemt toe door autonome groei.
- Effecten pauzeren rijksprojecten a.g.v. herprioritering mobiliteitsfonds
- Woningbouwopgave heeft gevolgen voor de aard en omvang van de de mobiliteitsopgave
- Aanpak nodig voor snelle ontwikkeling van de Brainportregio
- Oplopende kosten van lopende projecten door vertraging, risico's en hoge indexatie
- Onzekerheid door stikstof
- Naderend besluit over voorkeursalternatief N279 Veghel – Asten
- Indexatie en risicoverdeling majeure opgaven (bv. MMK Eindhoven en Bosch Centraal)

Conclusie: Het Brabantse mobiliteitssysteem is nog niet af!

Onderdelen uit de programmering

Doorontwikkeling mobiliteitssysteem

Financieel:

- Totaal is in de mobiliteitsreserves € 760 mln. beschikbaar t/m 2046 (20 jaar)
- Daarvan is € 590 mln. (78%) direct gereserveerd voor dekking van lopende opgaven en afspraken
- Er resteert € 170 mln.
- Hiervan is:
 - € 48 mln. generiek gereserveerd voor het continueren van gedeelde diensten (basis op orde)
 - € 18 mln. generiek gereserveerd voor nieuwe posities in busremises
 - € 46 mln. generiek gereserveerd voor prijsstijgingen van lopende projecten

Conclusie: Aanvullende middelen zijn nodig om doorontwikkelen van het mobiliteitssysteem mogelijk te maken in nieuwe bestuursperiode.

Onderdelen uit de programmering

Doorontwikkeling mobiliteitssysteem

Verkeersveiligheid randvoorwaardelijk bij doorontwikkeling

WAT?

- Hoog aantal verkeersdoden in Brabant
- Stijgende trend verkeersslachtoffers en hoger aandeel fietsers
- Daarom vinden wij de borging van verkeersveiligheid in de gebiedsopgaven belangrijk (randvoorwaardelijk)

HOE?

- Minimale basis is structureel geregeld
- Extra inzet op datagedreven en risicogestuurde aanpak Verkeersveiligheid
- Grensverleggend Activatieprogramma Verkeersveiligheid (GAVV)
- Extra inzet is geborgd t/m 2027
- Het continueren van de intensivering van verkeersveiligheid na deze bestuursperiode is aan een nieuwe college

5. Samenvatting

Samenvatting

Programmering mobiliteit

- Conform afspraak is er nu weer een sluitende programmering mobiliteit aan het einde van deze bestuursperiode.
- Voor nieuwe afspraken over de doorontwikkeling van het mobiliteitssysteem zijn aanvullende middelen in de volgende bestuursperiode.
- Voor de (financiële) borging van de basistaken zijn extra structurele middelen nodig:
 - Herijking KOPI – besluitvorming door het volgende college
 - OV-exploitatie Brainportlijnen concessie Zuidoost – Statenvoorstel oktober 2026
 - OV-exploitatie Brainportlijnen concessie Oost – nieuwe bestuursakkoord en/of Rijksmiddelen

Bedankt voor jullie aandacht